

Trust and Security through Cooperation

Bilten Projekta EU podrška provedbi zakona

Izdanje IV

U FOKUSU

Doprinos nastojanjima agencija za provedbu zakona u BiH da poboljšaju kapacitete u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, da ojačaju saradnju s tužiocima, te na najbolji način iskoriste prednosti regionalne i međunarodne policijske saradnje, bili su u fokusu aktivnosti organizovanih u sklopu Projekta EU podrška provedbi zakona u periodu od septembra do decembra 2013. godine.

Izdvojili smo neke od značajnih događaja iz protekla četiri mjeseca. Uživajte u čitanju!

Niko ne može zadržati nezakonito stečenu imovinu

Projekat je u septembru predstavio set pravnih standarda koji čine minimum polaznih osnova u oblasti oduzimanja nezakonito stečene imovine. „*Snažno vjerujemo da je usvajanje ovog seta minimalnih pravnih standarda u postojeće i novo zakonodavstvo neophodno za razvoj efektivnih struktura za povrat imovine širom zemlje*“, kazala je Brigitte Kuchar, programska menadžerica Delegacije EU u BiH.

Usklađivanje pravnih propisa sprečava različita tumačenja ovog pravnog instituta i dosadašnju nedosljednu primjenu procedura za

finansijske istrage i oduzimanje nezakonito stečene imovine. *„Također, uklanja prepreke za saradnju između agencija za provedbu zakona, tužilaštava i sudova, te omogućava efektivnu međunarodnu saradnju,*“ dodao je Aleksander Jevšek, dugoročno angažovani stručnjak Projekta.

Mladen Ćavar, zamjenik ministra sigurnosti BiH, istaknuo je da sveobuhvatna borba protiv organizovanog kriminala predstavlja jedan od glavnih prioriteta, ali i izazova za cjelokupni sigurnosni sistem u BiH. *„Uspješna borba protiv kriminala jedan je od osnovnih preduvjeta i kriterija za pristup Evropskoj uniji.*

Oduzimanje kriminalom stečene imovine je najučinkovitije sredstvo u borbi protiv svih javnih oblika kriminaliteta, što je jasna poruka nositeljima nezakonitih aktivnosti da se kriminal ne isplati“, zaključio je Ćavar.

U saradnji s Visokom školom unutrašnjih poslova MUP-a RS, predstavnici Projekta su promovisali i knjigu pod nazivom *„Oduzimanje imovine stečene krivičnim djelima u BiH: sadašnjost i izazovi za budućnost,*“ koja donosi pregled trenutnog stanja u BiH, te najbolje evropske i međunarodne prakse u ovoj oblasti.

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Projekat implementira konzorcij koji predvodi Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Austrije

Otkriveno osam ukradenih vozila

Operativna vježba koju je Projekat organizovao o krijumčarenju vozila, rezultirala je otkrivanjem porijekla osam vozila, koja su zaplijenjena pri ranijim aktivnostima MUP-a Kantona Sarajevo. „Forenzičari su utvrdili da su ova konkretna vozila ukradena, ali nisu imali pristup alatima kojima bi sa stopostotnom sigurnošću dokazali odakle potiču. Danas je to omogućeno zahvaljujući pristupu EUVID bazi podataka, te efikasnoj razmjeni informacija s kolegama širom EU,“ kazao je Adi Biser, stručni saradnik Odsjeka za međunarodnu policijsku saradnju pri Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH.

Utvrđeno je da dva vozila potiču iz Njemačke, dva iz Austrije.

Tokom obuke, diskutovano je i o novim trendovima u krađi i krijumčarenju vozila u regiji, napravljen presjek trenutne situacije i naglašene nove metode koje kriminalne grupe koriste u krađi i preprodaji skupocjenih vozila u BiH i Evropi.

„Ključ današnjeg uspjeha leži u činjenici da je tokom operativne vježbe omogućen direktan pristup ključnim podacima koji su dostupni u EUVID-u. Osigurali smo da sve agencije dobiju posljednju verziju ove baze podataka na korištenje,“ zaključio je Güenther Bechtloff, dugoročno angažovani stručnjak Projekta.

Zajednički istražni timovi u BiH-izazov i prilika

Složene istrage zahtijevaju saradnju unutar države i van njenih granica. Zajednički istražni timovi su najbolji primjer modela saradnje policijskih, tužilačkih i finansijskih institucija u krivičnim istragama. „Vjerujemo da bi ovaj model mogao biti korišten u BiH u pravcu poboljšanja kvalitete domaćih istraga i pomoći razvoju međunarodne saradnje o pitanju kriminala uopšte. Također, omogućio bi da sadašnja ad hoc operativna policijska saradnja postane organizovana i sistemska,“ izjavio je Severin Strohal, šef operacija Sekcije pravosuđe, unutrašnji poslovi i reforma javne uprave Delegacije EU u BiH.

Aleksandar Faladžić, šef Odsjeka za istrage i podršku svjedocima Tužilaštva BiH, istaknuo je da ovaj koncept omogućava istražiocima i tužiocima novi pristup u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije „Tradicionalne metode policijske i pravosudne saradnje na međunarodnom nivou nisu dostatne za uspješnu borbu protiv prekograničnog organizovanog kriminala“, dodao je Faladžić.

Iako BiH nije članica CEPOL-a, cjelokupna metodologija koju je ova institucija razvila za države članice Evropske unije korištena je tokom obuke. „Misija CEPOL-a je podstaknuti saradnju u borbi protiv kriminala organizacijom zajedničkih programa obuke i istraživanja. Očekujemo blisku saradnju između BiH i CEPOL-a,“ zaključio je Gyula Radi, dugoročno angažovani stručnjak Projekta.

Odgovor policije u kriznim situacijama na najvišem nivou

Šestomjesečni ciklus obuke u oblasti reakcije policije u kriznim situacijama, koju je pohađalo oko 200 službenika MUP-a Republike Srpske i Policije Brčko Distrikta, okončan je u decembru.

Dva modula - Odgovor policije u kriznim situacijama i jačanje pregovaračkih kapaciteta policije, poslužili su za provjeru brzine djelovanja i nivoa razvijenosti interne i eksterne komunikacije. Testiran je i stepen pridržavanja uspostavljenim procedurama djelovanja. „Obuke koje su provedene tokom 2013. uz podršku Projekta imale su za cilj uvježbavanje naših službenika za reagovanje u takvim situacijama i usvajanje najboljih praksi EU. Nenajavljene vježbe su održane u svim CJB, čime smo testirali nivo naše spremnosti“, kazao je Gojko Vasić, direktor Policije RS.

Pregovarački kapaciteti policije su, također, bitan segment u rješavanju kriznih situacija. U današnje vrijeme, policijski pregovarači, pored slučajeva talačkih kriza, rješavaju i slučajeve zabarikadiranih i suicidalnih osoba, nasilja u porodici, te druge oblike kriznih situacija u kojima primjena njihovih komunikacijskih vještina može polučiti pozitivan ishod. Uporedo s pružanjem podrške daljem razvoju pregovaračkih timova u MUP-u RS i osnivanju tima u Policiji BD, projekat je pomogao i pri reviziji postojećih standardnih procedura rada za pregovarače MUP-a RS, te izradi nacrtu novog za kolege iz Brčkog.

„Ponosni smo na ono što smo postigli u ovom segmentu našeg rada, jer iza sebe ostavljamo potpuno funkcionalnu strukturu za odgovor na krizne situacije, kada su u pitanju ove dvije institucije“, zaključio je Darko Lesjak, dugoročno angažovani stručnjak Projekta.

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Projekat implementira konzorcij koji predvodi
Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova
Republike Austrije

Prevenција krijumčarenja ljudi

Mjere prevencije trgovine i krijumčarenja ljudi bile su u fokusu seminara koji je Projekat u decembru upriličio za službenike bh. agencija za provedbu zakona s kolegama iz austrijske Kriminalističko-obavještajne službe i Međunarodnog centra za razvoj migracionih politika (ICMPD).

Od 2004. ICMPD aktivno radi na jačanju kapaciteta agencija za provedbu zakona u BiH u ovoj oblasti. Ova organizacija je i jedan od članova projektnog konzorcija.

„U sklopu projekta, upravljamo administrativnim i logističkim aktivnostima, te nadziremo rad angažovanih međunarodnih i bh. stručnjaka,“ kaže Julijana Marić, predstavnica ICMPDBiH.

Dugogodišnje prisustvo u BiH i izvanredna saradnja i koordinacija ostvorena s brojnim bh. i međunarodnim akterima u oblasti provedbe zakona, migracija, azila, upravljanja granicom, pitanju povratka, integracije, trgovine i krijumčarenja ljudi, iskorišteno je prilikom pripreme projektnog prijedloga. *„Projekat će biti okončan, a naš angažman u BiH se nastavlja. Time će se osigurati održivost postignutog, kao i daljnja razmjena znanja i iskustava stečenih tokom implementacije projekta,“* dodaje Marićeva.

ICMPD je prisutan u BiH od 1998. godine. U aprilu 2011, BiH postaje zemlja članica, a od 2014. godine preuzima ulogu države predsjedavajuće Grupe Upravnog Odbora na period od godinu dana. *„ICMPD će nastaviti pružati maksimalnu podršku BiH vlastima pri ispunjavanju ove obaveze,“* zaključuje Marićeva.

Projekat Granične policije BiH

Tokom novembra Projekat je pokrenuo pitanje potrebe za određenim izmjenama u oblasti organizacije ljudskih i materijalno-tehničkih kapaciteta u Graničnoj policiji BiH. Prijedlog aktivnosti je predstavljen rukovodstvu ove institucije, načelnicima svih odjela i terenskih ureda, na čelu s direktorom Vinkom Dumančićem. *„Ovu priliku sam iskoristio da predstavim aktivnosti kojima ćemo pomoći GP da pripremi plan izmjena u oblasti organizacije, osoblja i opreme u skladu s najboljim praksama država članica EU, šengenskih granica i vanjskih granica EU,“* rekao je Branko Celar, dugoročno angažovani stručnjak Projekta.

Pravilna organizacija ljudskih i materijalno-tehničkih kapaciteta od krucijalnog je značaja za efikasno obavljanje posla, posebno u svjetlu da BiH od juna ove godine dijeli više od 1.000 km granice s EU. S tim u vezi, Projekat će na raspolaganje staviti stručnu pomoć eksperata iz država članica EU, posebno Slovenije i Hrvatske.

Aktivnosti u cilju realizacije efektivnih strukturalnih promjena, trebaju biti završene do kraja marta 2014.

Rod je bitan

Sektor provedbe zakona tek se treba pozabaviti pitanjem imenovanja kontakt osobe za pitanja rodne ravnopravnosti. Kako ubrzati ovaj proces i ispuniti obavezu koja proizlazi iz Rezolucije VSUN 1325 „Žene, mir i sigurnost“, oslanjajući se na iskustvo iz sektora odbrane, bila je centralna tema okruglog stola, koji je u decembru organizovalo Ministarstvo sigurnosti BiH u saradnji s Projektom.

„Samo društvo koje jednako koristi ljudske resurse – muškarce i žene – doista koristi svoj puni potencijal za razvoj i prosperitet. Izostaviti žene iz ove formule znači uskratiti društvu vrijedan kapital. Isto važi i za svaku instituciju, u ovom slučaju policiju, čiji sastav treba odražavati društvo kojem služi,“ kazala je Brigitte Kuchar, programska menadžerica Delegacije EU u BiH.

Uloga ove osobe je da razvije svijest o važnosti procesa uspostave rodne ravnopravnosti.

„Stoga bih uputila poziv agencijama za provedbu zakona na svim nivoima da imenuju i obuče kontakt osobe u što kraćem vremenskom roku,“ kazala je Murveta Džaferović, pomoćnica ministra sigurnosti BiH.

Naredni korak će biti priprema standardnih procedura rada za kontakt osobu za pitanja rodne ravnopravnosti, u čemu će predstavnici Projekta pružiti punu podršku.

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Projekat implementira konzorcij koji predvodi Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Austrije

Uloga IKT u sigurnosti

Unaprijediti pravne regulative o zaštiti i pristupu podacima, razviti standard za tehnička rješenja u pogledu usklađenosti različitih sistema za razmjenu podataka, te ojačati podršku i profesionalno usavršavanje IT osoblja preduslovi su za efikasnije djelovanje sektora informaciono-komunikacionih tehnologija agencija za provedbu zakona. Zaključci su to konferencije, koju je u novembru Projekat organizavao za predstavnike policije i tužilaštava.

Naglašavajući da je IKT opasno oružje u rukama kriminalaca, a moćno sredstvo u rukama policije, pomoćnik ministra sigurnosti BiH Samir Rizvo pohvalio je ulogu Evropske unije. „EU je investirala mnogo u razvoj IKT sektora agencija za provedbu zakona, posebno u oblasti forenzičkih vještačenja i zakonitog presretanja telekomunikacija.”

IKT moraju postati jedan od prioritarnih politika sigurnosti za sve nivoe vlasti u BiH. „Daljnji razvoj ovog segmenta zahtijeva saradnju, koordinaciju, povjerenje, profesionalnu upotrebu, ali i dodatne investicije i sistemska unapređenja. Međutim, bez ispunjavanja važnih preduslova – od odlučnosti strateškog nivoa, preko pravne osnove, do operativne spremnosti – bojim se da cjelokupni potencijal uloženog neće moći biti iskorišten,” kazala je Brigitte Kuchar, programska menadžerica Delegacije EU u BiH.

Daljnji razvoj IKT-a zahtijeva kontinuiranu nadogradnju postojeće profesionalne saradnje među policijskim i pravosudnim organima. „Uspostavom sistema elektronske razmjene podataka iz policijskih i tužilačkih registara, BiH je formalizovala princip razmjene podataka, ali to treba postati dio svakodnevnog policijskog rada,” izjavio je Almir Babić, dugoročno angažovani stručnjak Projekta.

Donesene zaključke, predstavnici Projekta su dostavili svim relevantnim organima i pratit će implemtaciju početkom 2014. godine.

Zaštita podataka zahtijeva jedinstvene standarde

„BiH mora uspostaviti jedinstvene standarde zaštite podataka ako želi ostvariti pristup bazi podataka Europolu”, kazao je dugoročno angažovani stručnjak Projekta Matjaž Šinkovec u intervjuu za *Nezavisne novine*, nakon radionice o zaštiti podataka. Naglasio je da različite policijske agencije mogu imati različite zakone, ali standardi moraju biti jednaki i odgovarati pravnoj stečevini EU.

Oblast zaštite podataka mora biti maksimalno regulisana. „Mora biti propisano ko ima pristup podacima, pod kojim uslovima, kako se podaci pohranjuju, kako se uništavaju itd. Trenutno radimo na harmonizaciji propisa s EU. Temeljem našeg prijedloga, BiH može pripremiti nacrt zakona,” zaključio je Šinkovec.

Specijalistički odgovor na incidentne situacije

Projekat je u saradnji sa SIPA-om organizovao specijalističku obuku u alpinizmu i speleologiji u kontekstu policijskog odgovora na incidentne situacije za pripadnike Jedinice za specijalne namjene SIPA-e i Centra za borbu protiv terorizma (TEK) iz Mađarske u septembru u Sarajevu.

Unapređenje institucionalnih kapaciteta SIPA-e, posebno jačanje vještina ove Jedinice u borbi protiv kriminala, jedan je od ciljeva Projekta. „Ova vježba druga je u nizu operativnih vježbi usmjerenih ka poboljšanju mentalno-taktičke spremnosti, započetih u oktobru 2012. godine u Mađarskoj, gdje su dogovoreni temelji buduće saradnje, koja je nastavljena vježbama gađanja i taktikama bliske borbe u januaru 2013. u organizaciji TEK-a”, kazao je Peter Makai, dugoročno angažovani stručnjak Projekta.

Ova jednodnevna, fizički izuzetno zahtjevna vježba, bila je prilika za usavršavanje vještina i znanja iz ove oblasti. Komandant Jedinice za specijalne namjene SIPA-e, Mirsad Vilić izrazio je zadovoljstvo zbog pružene prilike za zajedničku obuku s kolegama iz Mađarske.

„Moram pohvaliti predanost i profesionalizam svih polaznika i istaknuti nesebičnu razmjenu znanja i iskustava tokom trajanja ove obuke”, zaključio je Vilić.

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Projekat implementira konzorcij koji predvodi Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Austrije

Seminar o policijskom integritetu

Pitanja integriteta u policiji i sukob interesa tokom istraga razmatrana su tokom seminara koji je Projekat organizovao u novembru za službenike agencija za provedbu zakona i Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u BiH. Dugoročno angažovani stručnjak Karlheinz Gortano kazao je kako je seminar pružio osnovne smjernice i mehanizme za procjenu rizika integriteta, te razmjenu znanja o efikasnim programima koji se odnose na integritet. „*Procjena rizika integriteta je ključna za osmišljavanje efektivnog programa integriteta, a sastoji se iz četiri elementa: efikasne primjene pravnih odredbi, prevencije, istraga svih slučajeva korupcije u policiji, te edukacija policije,*” kazao je Gortano. Ako policija postavi pitanje integriteta kao prioritet, bit će to pokretač ka preuzimanju odgovornosti u istragama slučajeva korupcije i dovesti do promjena.

Napredak u borbi protiv korupcije se može ostvariti samo koordiniranim i sistematskim naporima svih segmenata društva.

„*Savremeni trendovi borbe protiv korupcije sve se više okreću prevenciji na način da se prepoznaju uzroci i rizici nastanka korupcije, te da se institucionalnim mjerama korupcija preduhitri i spriječi. Mi smo svjesni odgovornosti koju ima ova agencija. Nadamo se da ćemo se u budućnosti više baviti preventivnim mjerama, jačanjem transparentnosti rada javnog sektora i otklanjanjem uzroka korupcije,*” kazao je Sead Lisak, direktor Agencije.

U saradnji s Agencijom, Projekat će nastaviti jačati institucionalne kapacitete agencija za provedbu zakona i ostalih učesnika koji rade na pitanjima integriteta i konflikta interesa, te prenositi znanje i iskustva o međunarodnim standardima i najboljim praksama iz ove oblasti.

CEPOL završio misiju utvrđivanja činjenica u BiH

Misija utvrđivanja činjenica koju su predstavnici Evropskog Policijskog koledža (CEPOL) provodili u BiH u saradnji s Projektom okončana je u decembru.

„*Predstavnici CEPOL-a su posjetili tri policijske obrazovne institucije tj. Agenciju za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH, te Policijske akademije MUP-a RS i Federalnog MUP-a i zaključili da su svi ocijenjavani kriteriji u skladu sa zahtjevima CEPOL-a,*” kazao je Guido Fickenscher, dugoročno angažovani stručnjak Projekta.

CEPOL je spreman započeti službene pregovore s BiH o potpisivanju radnog sporazuma čim relevantni organi vlasti u BiH dogovore pitanje kontaktne tačke.

„*Prednosti koje to pruža su višestruke: od učešća u različitim programima stručne edukacije i programa obuka, uspostavljanja profesionalnih kontakata sa kolegama iz država EU do razmjene najboljih praksi i iskustava. Projekat je spreman nastaviti pružati pomoć pri postizanju dogovora o potpisivanju radnog sporazuma,*” zaključio je Fickenscher.

Poruka Projekta

Projektni tim će dijeliti svoje znanje i učiti, slušati i davati savjete, održavati kontakte i saradivati, vjerovati i uživati povjerenje, na taj način omogućujući fleksibilnost i transparentnost u radu, dijalog s građanskim društvom i kontinuitet djelovanja. Projektne aktivnosti će se nadograđivati na već postojeće bilo formalne ili neformalne strukture i mehanizme, fokusirajući se na rješenja koja će biti u primjeni i nakon završetka Projekta, a koja kombinuju evropske standarde s bh. praksom.

Kontakti:

Karl Lesjak

Voditelj tima
Džavida Haverića 7b
71000 Sarajevo, BiH
+387 (0)33 721-590
office@icmpd-bih.org
www.lawenforcement-bih.eu

Samir Rizvo

BiH Koordinator projekta
Ministarstvo sigurnosti BiH
Trg BiH 3
71000 Sarajevo, BiH
+387 (0)33 492-446
www.msb.gov.ba

Delegacija Evropske Unije u BiH

Skenderija 3a
71000 Sarajevo, BiH
+387 (0)33 254-700
delegation-bih@eeas.europa.eu
www.europa.ba

Posjetite www.lawenforcement-bih.eu
Ili kontaktirajte naš tim:

Monja Koluder

Konsultant za komunikacije
Tel: +387 (0)33 721-594
E-mail: Monja.Koluder@icmpd-bih.org

Julijana Marić

Savjetnik
Tel: +387 (0)33 721-594
E-mail: Julijana.Maric@icmpd-bih.org

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Projekat implementira konzorcij koji predvodi
Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova
Republike Austrije